

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

NR. 12 / 13

89. ÅRGANG

18. JUNI

1977

AV INNHOLDET:

ÅPENT BREV TIL DEN APOSTOLISKE DELEGAT I USA S. 5

OGSÅ EN OPPVEKST S. 9

SER VI HANS BILDE I HVERANDRES ANSIKTER? S. 13

NESTE NUMMER KOMMER 16. JULI 1977

Ett, to eller tre kirkedistrikter?

BISKOP SCHWENZER I SAMTALE MED CLAES TANDE

Den 15. mai offentliggjorde de norske katolske overhyrder en felleserklæring som bebudet muligheten for viktige endringer i vår norske kirkeordning (se siste St. Olav). Claes Tande har i den anledning bedt biskop Gerhard Schwenzer i Mellom-Norge om å redegjøre nærmere for bakgrunnen til erklæringen.

Den nordiske bispekonferansen har anmodet Roma om å få bli lagt under Biskopskongregasjonen i stedet for Kongregasjonen for Folkenes Evangelisering (Propaganda Fide), som Norden er under nå. Alle katolske kirkedistrikt i verden er underlagt en av tre kongregasjoner i Roma. Det normale er å tilhøre Biskopskongregasjonen, men de unerle østlige kirker og misjonskirkene hører inn under egne kongregasjoner — eller «departement», som vi kanskje burde si på norsk.

Biskop Schwenzer, hva kommer det av at Norden — et tradisjonelt kristent område — er blitt underlagt Propaganda Fide?

— Da Propaganda Fide ble opprettet på 1500-tallet fikk det to oppgaver: Dels å understøtte misjonene og dels å ivareta den katolske kirkes interesser i de protestantiske land. Etterhvert ble vekten mer og mer lagt på misjonen, og de katolske kirker i England, Nederland og Tyskland har forlenget fått normalkirkelig status. Australia fikk normal status for et års tid siden, mens vi i Norden fremdeles er underlagt misjonskongregasjonen, sammen med kirken i Afrika og Asia.

En av grunnene til at vi vil ut av Propaganda Fide, er økumenikken. Etter at Sekretariatet for Kristen Enhet ble opprettet i 1961, kan Propaganda Fide konsentrere seg om sin primære oppgave, misjonen. Det tar

seg ikke ut at de nordiske katolske kirker i dag så å si har misjonsstatus.

En overgang til normalkirkelig status vil dessuten bety at vi får samme administrative forbindelser til Roma som de øvrige europeiske kirker, og det vil lette vårt samarbeid bl.a. i CCEE — De europeiske biskopers samarbeidskomité (tilsvarer CELAM i Sør-Amerika, SEDAC i Mellom-Amerika, AMECEA i Afrika).

— I L'Osservatore Romano av 2. mai så det ut som om Norden allerede var lagt inn under Biskopskongregasjonen. I sin tale til de nordiske overhyrdene ved audiensen samme dag skal Paven ha snakket om «den nylige overgang til alminnelig status, som strukturmessig føyer de skandinaviske bispedømmer inn i Europas religiøse katolske liv». Dagen etter var riktignok utsagnet rettet og modifisert til «det nylige prosjekt som for tiden blir studert angående overgangen til alminnelig status» . . osv.,

men det ser jo ut som om overgangen til normalkirkelig status er temmelig sikker?

— Vel, Paven lot oss forstå at vi kunne regne med at overgangen gikk i orden, men avgjort er det slett ikke. Personlig tror jeg at saken neppe blir avgjort og gjort kjent før en ny biskop er utnevnt i Sverige.

Ved en eventuell overgang fra Propaganda Fide til Biskopskongregasjonen vil alle bispestillinger og tilsvarende formelt bli ledige, og man her dermed muligheten til å endre den kirkelige struktur om nødvendig. Det er for ikke å gå over hodene på folk at vi norske overhyrder har kommet med vårt utspill. Vår felleserklæring går ut på at vi ønsker å få kjennskap til legfolkets ønsker før vi selv, gjennom bispekonferansen, eventuelt fremmer et forslag overfor Roma.

— Hvordan mener De selv at den fremtidige norske kirkestruktur bør bli — ett, to eller tre kirkedistrikt? — Status quo?

— Selvsagt har jeg gjort meg opp tanker om dette, men jeg vil helst ikke ut med det nå. Jeg vil ikke at noen skal la seg influere av hva jeg måtte tenke om saken. Jeg vil selv vente og se hva vårt katolske legfolk måtte ønske, jeg er beredt til å høre og lære hvordan legfolket vil ha Norges kirkelige struktur.

SAMMEN BRINGE EVANGELIET TIL VERDEN

FELLES ERKLÆRING AV PAUL VI OG ERKEBISKOPEN AV CANTERBURY

29. april ble det sendt ut en felles erklæring av Paul VI og Dr. Coggan, Erkebiskop av Canterbury, etter deres møte i Roma.

Siden Erkebiskop Ramsey møtte Paul VI for elleve år siden, er mange ting hendt som gir grunn til glede, sier erklæringen.

DEN FELLES ARV

Erklæringen nevner de to kirkers felles arv: «en felles tro på Gud Fader, i Jesus Kristus vår Herre, og på Den hellige ånd; vår felles dåp i Kristus, det faktum at vi har Den hellige skrift felles, apostlenes trosbekjennelse og trosbekjennelsen fra Nikea, definisjonen fra Kalkedon og Kirkefedrenes lære; vår kristne arv som var felles gjennom tallrike århundrer, med sine levende tradisjoner når det gjelder liturgi, teologi, fromhet og misjon.»

DEN TEOLOGISKE DIALOG OG DENS FRUKTER

Beslutningen om å studere Skriften og tradisjonen sammen, med kristen enhet for øye, er blitt gjennomført. Samtalepartnerne oppdaget da en teologisk overensstemmelse som ofte var

FRA BISPEDØMMET:

ST. FRANCISKUS-SØSTRENE FAR NY GENERALFORSTANDERINNE

Sr. Hieronyma Jongmans som i 14 år har vært Generalforstanderinnen for St. Franciskus Xaveriussøstrenes Kongregasjon, blir i juni i år avløst av Søster Esther Smid — den tidligere generalassistent — etterat valg er blitt holdt blant Kongregasjonens samtlige søstre.

Sr. Esther Smid har i flere år vært oversøster for Florida Sykehus i Bergen.

like uventet som gledelig. Den internasjonale anglikansk — romersk-katolske teologkommisjon har sendt ut tre studier. «Vi ønsker nå at arbeidet må fortsette i de to kirker, slik at kirkene føres på en vei som fører til enhet. Den tid kommer snart når de respektive myndigheter må vurdere konklusjonene.»

«De to kirkers svar på den teologiske dialogs frukter, vil avhenge av de troendes konkrete svar på oppgaven å gjenopprette enheten: Den oppgaven angår hele kirken, etter Vatikan II's uttrykk: «såvel de troende som hyrdene, og berører enhver etter hans muligheter.» (Dekretet Unitatis Redintegratio, n.5). (Forts. side 14)

SIGRID UNDSET- STATUEN

Lillehammer by vil reise en statue over Sigrid Undset (se St. Olav nr. 8), og har bedt norske katolikker om å bidra med pengehjelp. Innsamlingen anbefales av Oslo Katolske Bispedømme. Gavebeløp kan sendes til Per Klingberg, «Sigrid Undset-statue», bankgiro 1600.076213.3 eller postgiro 5.18.98.99 «Sigrid Undset-statue».

REDAKSJONELT:

Uenig

«Det er ingen tvil om at noen har tatt alvorlig anstøt av Erklæringen, av at et så avgjørende dokument kunne utstedes etter så minimal konsultasjon og med så svak argumentasjon. Kanskje dette brevet kan gi håp til noen som føler dyp urett her, og antyde at man kan være uenig uten å forlate kirken, og uten destruktiv bitterhet og gjensidig nag.»

Slik avslutter teologene ved et katolsk fakultet i California et åpent brev som de har sendt til den apostoliske delegat i USA. St. Olav gjengir brevet i sin helhet i dette nummer, for å vise at en viss skuffelse over Erklæringen om ordinasjon av kvinner ikke er et særnorsk fenomen. Dessuten sier teksten klart hva som må kreves av en slik Erklæring for at den skal mottas av kirken: Den må være uttrykk for kirkens tro, og dens argumentasjon må holde. Brevet forklarer også, at dissens ikke er uttrykk for annet enn ansvarsfølelse og identifikasjon med kirken.

LITURGISKE NOTATER

ved frater Kjell Arild Pollestad o. p.

GOD SOMMER

På grunn av at St. Olav denne gang er et «dobbelnummer», bringer vi liturgisk kalender for fire uker fremover. Det medfører tilsvarende liten plass til notater. Den observante leser vil dessuten legge merke til at kalenderen denne gang ikke slutter med en lørdag, men går frem til tirsdag. Dette

skyldes hensynet til våre lesere i Nord-Norge, som får bladet noen dager forsinket. Vi vil allikevel fortsette å la kalenderen begynne med en søndag, så de tre siste dagene vil bli gjentatt i følgende nummer. Dermed håper vi alle vil bli fornøyd. Det er for øvrig en stor glede å konstatere at mange bruker kalenderen slik den

var tenkt: som en plan for daglig skriftlesing.

Vi er nå ferdige med kirkeårets store fester, og har begynt den lange rekken av alminnelige søndager, hvor vi mediterer videre over de store frelshistoriske begivenheter vi har feiret i høytidene.

Sommeren er ellers rik på helgenfester. Det gjelder i første rekke Johannes døperen (St. Hans) og apostlene Peter og Paulus. De sistnevnte feires 29. juni, men festen kan legges til nærmeste søndag, hvis pastorale grunner taler for det. Når det gjelder St. Hans, har jeg også ført opp tekstene for vigilien, som fremdeles kalles *Jonsok* (Jonsvaka) mange steder. 27. og 28. juni feires de store kirkefedrene Kyrillos av Aleksandria og Ireneus fra Lyon. 11. juli er festen for den hellige Benedikt, det vestlige munkevesens far, og 15. juli feires franciskanernes store kirkelærer Bonaventura.

Jeg har også tatt med de skandinaviske lokalhelgener, som ikke har noen plass i den romerske kalender, men som tradisjonelt har vært feiret med egne fester. Jeg beklager samtidig at St. Hallvard, Oslos vernehelgen, ikke kom med i kalenderen 15. mai. Siden siste konsil understreket lokalkirkenes rett til å ivareta deres egne tradisjoner og skikker, håper jeg at våre norske helgener finner sin plass i det nye norske Missale som er under forberedelse, ikke som et tillegg til slutt, men i forening med den øvrige helgenskare.

God sommer!

VOSS KIRKE 700 ÅR

I pinsen ble Voss Kirkes 700-års jubileum feiret i nærvær av biskop Gran.

VOR FRUE VILLA

Ingen messe i kapellet på Vor Frue Villa, Oslo, den 26. juni og den 3. juli. Heller ingen messe den 7. og 14. august. Ellers messe hver søndag kl. 9.

LITURGISK KALENDER

JUNI:

19. 12. alm. søndag. Sakarias 12, 10—11; Gal. 3,26—29; Luk. 9, 18—24.
20. Ferial. 1. Mos. 12, 1—9; Matt. 7, 1—5.
21. St. Aloisius Gonzaga. 1. Mos. 13, 5—18; Matt. 7, 6. 12—24.
22. Ferial, eller John Fisher og Thomas More, martyrer. 1. Mos. 15, 1—12; Matt. 7, 15—20.
23. Ferial. 1. Mos. 16, 1—12; Matt. 7, 21—29; eller *Jonsok* (St. Hans): Jer. 1, 4—10; 1. Pet. 1, 8—12; Luk. 1, 5—17.
24. JOHANNES DØPERENS FØDSEL. Esaias 49, 1—6; Ap. gj. 13, 22—26; Luk. 1, 57—66.
25. Ferial. 1. Mos. 18, 1—15; Matt. 8, 5—17.
26. 13. alm. søndag. 1. Kongebok 19, 16—21; Gal. 4, 31—5, 1. 13—18; Luk. 9, 51—62.
27. Ferial, eller S. Cyrillos av Aleksandria, biskop og kirkelærer. 1. Mos 18, 16—33; Matt. 8, 18—22.
28. St. Ireneus, biskop og martyr. 1. Mos. 19, 15—29; Matt. 8, 23—27.
29. ST. PETER OG ST. PAULUS, APOSTLER. Ap. gj. 12, 1—11; 2. Tim. 4, 6—8. 17—18; Matt. 16, 13—19.
30. Ferial, eller Romerske martyrer. 1. Mos. 22, 1—19; Matt. 9, 1—8.

JULI:

1. Ferial. 1. Mos. 23, 1—4. 19; 24, 1—8. 62—67; Matt. 9, 9—13.
2. Ferial. 1. Mos. 27, 1—5. 15—29; Matt. 9, 14—17.
3. 14. alm. søndag. Esaias 66, 10—14; Gal. 6, 14—18; Luk. 10, 1—12. 17—20.
4. Ferial. 1. Mos. 28, 10—22; Matt. 9, 18—26.
5. Ferial, eller St. Antonio Zaccaria, prest. 1. Mos. 32, 22—32; Matt. 9, 32—38.
6. Ferial, eller St. Maria Goretti, jomfru og martyr. 1. Mos 41, 55—57; 42, 5—7; Matt. 10, 1—7.
7. Ferial. 1. Mos. 44, 18—21. 23—29; 45, 1—5; Matt. 10, 7—15.
8. St. Sunniva, jomfru og martyr, Vestlandets vernehelgen. 1. Mos. 46, 1—7. 28—30; Matt. 10, 16—23.
9. Ferial. 1. Mos. 49, 29—33; 50, 15—24; Matt. 10, 24—33.
10. 15. alm. søndag. 5. Mos. 30, 10—14; Koloss. 1, 15—20; Luk. 10, 25—37.
11. St. Benedikt, abbed, eller St. Kjell av Viborg, prest. 2. Mos. 1, 8—14. 22; Matt. 10, 34—11, 1.
12. Ferial. 2. Mos. 2, 1—15; Matt. 11, 20—24.
13. Ferial, eller St. Henrik. 2. Mos. 3, 1—6. 9—12; Matt. 11, 25—27.
14. Ferial, eller St. Camillo de Lellis, prest. 2. Mos. 3, 13—20; Matt. 11, 28—30.
15. St. Bonaventura, biskop og kirkelærer, eller St. Svithun, biskop og Stavangers vernehelgen. 2. Mos. 11, 10—12. 14; Matt. 12, 1—8.
16. Ferial. 2. Mos. 12, 37—42; Matt. 12, 14—21.
17. 16. alm. søndag. 1. Mos. 18, 1—10; Koloss. 1, 24—28; Luk. 10, 38—42.
18. Ferial. 2. Mos. 14, 5—18; Matt. 12, 38—42.
19. Ferial. 2. Mos. 14, 21—15, 1; Matt. 12, 46—50.

ÅPENT BREV TIL DEN APOSTOLISKE DELEGAT I USA

Reaksjonen mot Erklæringen om Ordinasjon av kvinner er ikke egen for Skandinavia. Det amerikanske tidsskriftet *Commonweal* brakte allerede i sitt aprilnummer et åpent brev til pavens sendemann i USA, hvor alle lærerne ved et teologisk fakultet ved Berkeley i California forklarer hvorfor de er uenige, og hvorfor det er dem maktpåliggende å gjøre dette kjent. St. Olav gjengir her brevet i sin helhet.

*Most reverend Jean Jadot, D. D.
Apostolisk delegat.*

Washington D. C. 20008.

Deres eksellense, Kristi fred!

Undertegnede teologer ved «The Pontifical Faculty of the Jesuit School of Theology at Berkeley» sender Dem dette brevet som den hellige fars representant overfor Kirken i USA.

Vi vil gjerne få drøfte den nylig utsendte Erklæring fra Kongregasjonen for Troen om ordinasjon av kvinner, som sier: «Kirken betrakter seg, i troskap mot Herrens eksempel, ikke bemyndiget til å gi kvinner adgang til preste-ordinasjon.» Vi vil ikke her undersøke hele spørsmålet om kvinner ordinasjon, heller ikke er det vår hensikt å bevise at kvinner bør få adgang til preste-tjenesten. Det er snarere vår dom, at Erklæringens konklusjon ikke støttes av den bevisførsel og de argumenter som føres i marken, og at den kunne godkjenne alvorlig urettferdighet innen kirken.

Dette er grunnen til at vi sender Dem uttrykk for dissens og appell.

EN VIKTIG INNLEDENDE BEMERKNING

Vårt brev ville ikke nå sin hensikt hvis vår dissens' art ble misforstått. I andre kulturer, eller lest med uvennlige øyne, kan offentlig uenighet og klare svar forstås som skisma eller som uforskammethet eller som ulydighet mot en gyldig myndighet.

Nettopp det motsatte er tilfelle. Vi sier oss uenige, ikke fordi vi desolidariserer oss med Den katolske kirke eller med paven, men fordi vi føler oss meget forenet med begge. I vår kultur er dissens de tilhørendes protest. Det er loyal opposisjon fra folk som føler at nettopp denne identifikasjonen fører dem inn i en situasjon hvor de ser ut til å godta det onde.

For teologer er dissens hverken luksus eller retorikk. Det er tider når mennesker hvis liv er viet til

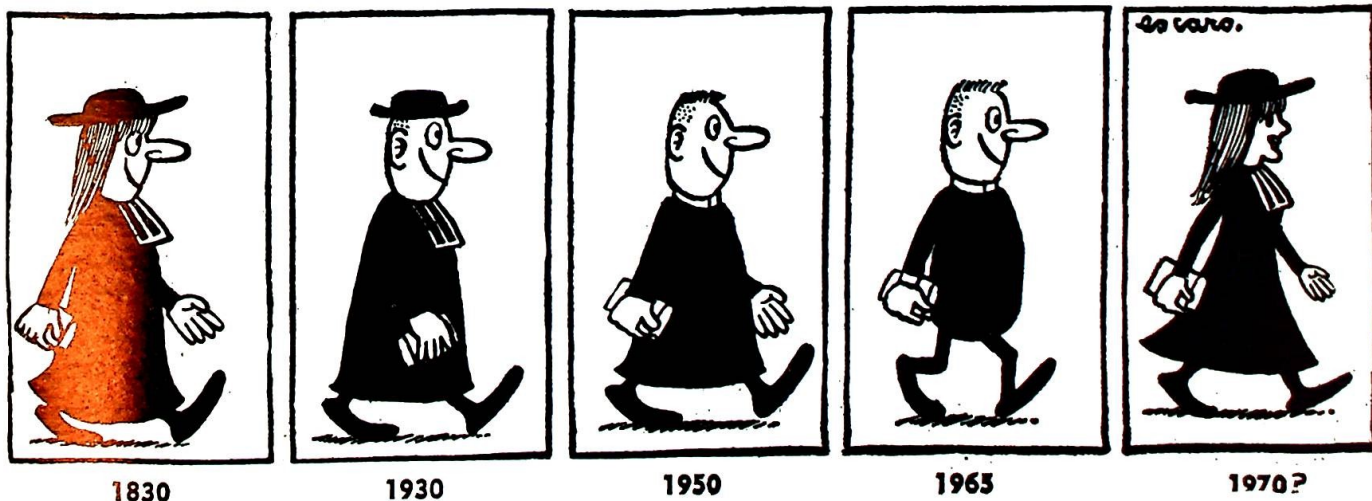
studiet og utlegningen av Guds ord, ikke kan forbli tause når dette Ordet gjøres relativt ved likegyldighet eller ved feil eller ved ufølsomhet eller ved uvitenhet. Spørsmålet blir da et samvittighetsspørsmål. Dissens blir et moralsk imperativ, og da finnes det ingen uskyldige tilskuere. *Ikke å handle* er en form for å gripe inn, like tydelig som bifall eller anklage.

DISSENS

Det er med denne forståelse vi ber Deres eksellense å overbringe Den hellige far og Kongregasjonen for troen uttrykk for vår skuffelse og uenighet med Kongregasjonens avgjørelse angående ordinasjon av kvinner. Det er ganske enkelt ikke klart for oss at troskap mot Kristi eksempel, Han som gjorde menneskeslekten til ett legeme med seg selv, skulle kreve at kvinner skulle utelukkes fra den sakramentelle og den ledende funksjon i kirken, prinsipielt og for alltid, på grunn av deres kjønn.

Hvis kongregasjonen for troen hadde begrenset sin argumentasjon til om hvorvidt det er opportunt på det nåværende tidspunkt å ordinere kvinner til prester, og vist til Den orien-

(forts. neste side)

Fra klisjearkivet: vittighet fra 1965.

ÅPENT BREV

(forts. fra forrige side)

talske kirkes praksis, kvinnens stilling i forskjellige kulturer, eller angrepene på Den hellige stol fra det ytterste høyre, ville den ha sendt ut en erklæring som ville vært fornuftig, skjønt det kunne settes spørsmålstegn ved konklusjonen. Det er sunt å gi tid til kulturell vekst og kirken må både lede og gå frem under hensyntagen til bevissthets-utviklingen i hele verden.

Men erklæringen argumenterer ikke ut fra organisk og historisk utvikling, men fra dogmatisk umulighet. Argumentasjonen bygger på Skriften, kirkefedrene, og to tusen års uendrede tradisjon, og sakramentets vesen. Vi finner, at ingen av disse kan bære den vekt som legges på dem, hverken hver for seg eller sammen. Rammen av dette brevet tillater oss ikke å fremlegge vår utstrakte undersøkelse av hvert av disse *loci theologici*. Her vil vi bare summere konklusjonen av vårt arbeid.

ARGUMENTASJONEN

1. Skriften tillater oss ikke å avgjøre en gang for alle spørsmålet om kvinner kan ordineres til prester. Dette var den Pavelige bibelkommissjonsdom, og vi er enige i den. Erklæringen innrømmer ikke at den er uenig med bibelkommissjonen, og gir ikke adekvat grunn for å være det. Dessuten bruker Erklæringen noen ganger eksegetiske data etter tvilsom eksegetisk metode, og med forutsetninger som gjør at visse bibelteksters mening i sammenhengen blir uriktig.

2. Av de fire patristiske autoriteter som siteres, støtter bare én (Epiphanius) klart og direkte forbudet mot kvinners ordinasjon, mens en annen (Tertullian) gir grunnlag for å tenke at dette skulle være tilfelle også hos ham, men ingen ville godta at dette grunnlaget er sant i dag. De andre tre sitatene er irrelevante. Av den annen serie patristiske autoriteter som føres i mar-

ken, gir bare én (Constitutiones Apostolicae) noe støtte til den påstand som siteres. De andre gjør det ikke.

Hvis Erklæringen henviser til de viktigste og mest overbevisende tekster hos kirkefedrene, da er det patristiske argument for svakt til å være av noen betydning. Vi står viselig ikke overfor «Kirkefedrenes samstemmige vitnesbyrd» som er nødvendig for å støtte et teologisk standpunkt.

3. Det tradisjonsbegrep som erklæringen bruker innebærer stivnet overlevering av fortidens praksis, uten hensyntagen til de kulturer de er sprunget ut av, og de behov som de svarte til. Både den doktrinale utvikling og enhver tradisjons vitalitet tilsier imidlertid, at det som «overleveres» må oversettes til moderne språk, og svare til Kristi Ånds nærvær, som bringer Kirken til større troskap mot Kristus. Å si at vi aldri har ordinert kvinner i fortiden, og derfor ikke kan gjøre det nå, er å se bort fra det faktum at spørsmålet aldri har vært reist i vår samtids situasjon og med den nye erkjennelse av kvinnens plass i verden.

4. Det sakramentelle tegn som er nødvendig for å handle «in persona Christi» finnes i *mennesket*, snarere enn i den *maskuline* eller *feminine seksualitet*. Erklæringen vil med rette at de troende skal se «Kristi bilde» i presten. Vi kan ikke se hvordan ordinasjon av kvinner skulle gjøre dette vanskeligere. Tvert om, kvinnelige prester, sammen med mann-

lige, kunne bli et permanent tegn for de troende på at alle kristne «har ikledt seg Kristus Jesus», og at deres håp om frelse ligger i denne identifikasjonen. Det er en kjensgjerning, at utelukkelsen av kvinner fra ordinasjon ikke styrker «Kristi bilde» for et økende antall mennesker, men snarere er tegn på kvinnekjennet innen kirken.

Erklæringen fastslår med rette at ingen har krav på ordinasjon som en personlig rettighet. Spørsmålet om rettferd stilles ikke fordi én kvinne er blitt nektet prestevielse. Spørsmålet om rettferd stilles når en hel klasse katolikker er utelukket på forhånd og prinsipielt fra den mulighet at Kristus skulle bære dem til denne tjenesten, slik at det er umulig å gi dem adgang til ordets og sakramentenes tjeneste simpelthen fordi de er kvinner.

Utelukkelsen av noen gruppe kristne fra et liv eller fra en funksjon som de føler et kall til, er en så alvorlig handling fra kirkens side, at det måtte støttes av et entydig krav i Evangeliet. For å gjøre diskriminering til et krav, måtte bevisførelsen være overveldende. Denne Erklæringen inneholder ikke en slik bevisførelse.

ALVORLIGE FEIL I FORTIDEN

Erklæringen gir hverken oppmuntning eller lederskap til den voksende bevegelse for kvinnens rettmessige utvikling innen kirken. Den spirende bevissthet om kvinnens rettigheter er en av vår tids større moralske fremskritt, og denne anerkjennes positivt av Erklæringen. Til tross for denne anerkjennelsen, sinker Erklæringen denne bevegelsen og overgir Guds folk til varig og eksklusivt styre av menn. Ved denne beslutningen kan det vel være at den romerske Kongregasjonen gjentar, på sin egen måte og ved utilstrekkelig følsomhet for de spørsmål det dreier seg om, fordømmelsen av den kinesiske liturgi, av Kopernikus' forståelse av solsystemet, og av den spirende bibelske bevegelse ved århundreskiftet.

(Forts. side 12)

„INTER INSIGNIORES”,

erklæring mot ordinasjon av kvinner. – En idéhistorisk analyse

Kari Elisabeth Børresen har skrevet en lengre artikkel om erklæringen mot ordinasjon av kvinner til «Kirke og Kultur». «St. Olav» har fått lov til å trykke konklusjonen. Hun er dr. philos. og for tiden forskningsstipendiat NAVF ved Institutt for Idéhistorie ved Universitetet i Oslo, hvor hun arbeider med en avhandling om «Antropologi — typologi, teologiske kjønnsroller».

KRITISK VURDERING

«Inter insigniores» er et typisk overgangsdokument, i og med at kirken forbud mot ordinasjon av kvinner opprettholdes, samtidig som den tradisjonelle teologiske begrunnelse for kjønnspåbudet delvis er oppgitt. Herav følger den manglende sammenheng mellom premisser og konklusjon, som gjør erklæringens argumentasjon så lett å angripe.

Den sosiokulturelle utvikling i en del katolske land har ført til at kirken har måttet akseptere kvinnens likestilling i samfunnet. Som følge av dette har den tradisjonelle tolkning av kvinnens sekundære status i skaperordningen tapt sin gjennomslagskraft. Rollefordelingen mellom kjønnene oppfattes ikke lenger strengt hierarkisk, men selve rollemønsteret opprettholdes med stor energi. Menns og kvinners oppgaver defineres stadig som rent kjønnsesifikke, komplementariteten tolkes ikke som samarbeide med felles funksjoner. Erklæringens siktepunkt er følgelig å bevare adskilte kjønnsroller innenfor kirken, ved å utelukke kvinner fra preste-tjeneste.

Erklæringens strategi kan derfor formuleres slik: 1) Argumentasjonen mot prestevielse av kvinner føres uten underordningsmotivet, men samtidig påberopes tradisjonelle tekster som helt bygger på dette. 2) Prestens symbolfunksjon som Kristi representant belyses ut fra androsentrisk — manns-sentrert — inkarnasjonsteologi, uten at premissene kommer klart frem. 3) Patrlistisk typologi benyttes

for å illustrere prestens rolle som maskulin, men dette skjer løsrevet fra den idéhistoriske kontekst.

NY TYPOLOGIBRUK

Det er viktig å være klar over at bruken av tradisjonell typologi i denne sammenheng er av sen opprinnelse. Først ved moderne katolsk teologis interesse for kirkefedrene, er argumentet kommet inn i debatten om

kvinnelige prester. Hverken kirkefedre eller skolastikere (som sjelden anvendte typologien), omtalte frelsesparet Kristus og kirken i fremstilling av presteembedets maskuline karakter. Typologiens funksjon i patrlistisk teologi er å gi helhetsspektiv, frelsesverket omfatter begge kjønn fordi det utføres av et mannlig og et kvinnelig element. Den nye Adam og den nye Eva viser sammenhengen i Guds plan for menneskeheten, fra skapelse til frelse. Man kan si at kirkefedrenes androsentriske antropologi nødvendig-gjorde denne understrekning av det feminine elements deltagelse i frelsens ordning. Siktepunktet var ikke

(forts. neste side)

«INTER INSIGNIORES»

(forts. fra forrige side)

kvinneekskluderende, snarere tvert imot, innenfor de mannssentrerte grenser.

Ved å knytte sin argumentasjon mot ordinasjon av kvinner til skaperordningens kjønnshierarki, slo skolas-tikerne fast at denne rollefordeling bare gjaldt i den grad kirken er et samfunn i verden. De opererte derfor ikke med et kjønnsrollemønster etter oppstandelsen, slik «Inter insigniores» gir ansatser til. Ved å tilsløre den tradisjonelle teologiske klare sonndring mellom skapergitt underordning og frelsesgitt likeverd for kvinnen, kan man si at erklæringen betyr et tilbakeskritt i forhold til sine *auctoritates*. Å undersøke at de androsentriske premisser bare gjelder denne verden, fikserer kjønnsrollemønsteret ytterligere.

LEGITIMERING AV KJØNNSROLLER

I middelaldersk teologi var læren om hunkjønn som hindring for ordinasjon et nøkkeleksempel på spennin-gen mellom samfunnsmessig underordning og sjelelig likeverd for kvinnen. I dag er forbudet eksempel på religiøs legitimering av den patriarkalske rollefordeling som læren er uttrykk for. Troskongregasjonens erklæring illustrerer hvorledes kirkens praksis er sosiokulturelt betinget, samtidig som den har selvforsterkende effekt ved å opprettholde de holdninger den er sprunget ut av.

«Inter insigniores» søker å se denne sammenheng i omvendt perspektiv, ved å hevde at kvinners innflytelse i de første menigheter var det *maksimum* den apostoliske tradisjon i troskap mot Kristi vilje kunne tillate.

ERKLÆRINGENS FØLGER

«Inter insigniores» er i samsvar med andre uttalelser fra Paulus VI's pontifikat, og følger hans konservative linje. Ved ikke å respektere bibelkommisjonens flertall, desavuerer

Erklæringen teologiske forskere. Det samme skjedde forøvrig da rundskrivelsen «*Humanae vitae*» ble redigert uten å rette seg etter den nedsatte ekspertkomité's konklusjoner. Man kan her ikke tale om direkte inngrep i forskeres frihet, men om åpenbare forsøk på å begrense deres innflytelse.

Mottagelsen av «*Humanae vitae*» viser at den kirkelige toppledelse faktisk oppnådde det motsatte av hva den ønsket. Rundskrivelsen førte til en klargjøring av læreembedets autoritet, slik at også legfolk fikk innsikt i at slike dokumenter ikke hevder å være ufeilbarlige. De ble derved oppmuntret til å følge sin egen samvittighet.

Det er sannsynlig at «Inter insigniores» vil få samme positive virkning, ved at argumentasjonen blir tatt opp til kritisk vurdering. Mange teologer som hittil har holdt seg avventende vil bli trukket inn i den debatt som vil komme, i de deler av den katolske kirke som ikke befinner seg på troskongregasjonens sosiokulturelle nivå. Når det gjelder erklæringens tilhengere, vil den antagelig ikke bety noe vesentlig fra eller til. Det er ikke teologiske argumenter, men den samfunnsmessige utvikling som vil forandre kvinners stilling i kirken. Problemet med «*loosing face*» når senere paver vil komme med andre uttalelser, er ikke særlig alvorlig sett i kirkehistorisk perspektiv. Ved å ta for seg f.eks. det 19. århundre, vil man se at paver som Gregor XVI og Pius IX ble særlig brysomme for-gjengere i så måte. Spørsmålet om kvinnelige prester i den katolske kirke vil etter mitt skjønn få et positivt svar innen en forholdsvis nær fremtid fordi: 1) Rekrutteringen til det nåværende presteembede vil fortsette å synke drastisk. Allerede i dag er prestemangelen katastrofal f.eks. i Latin-Amerika, hvor ordenssøstre ivaretar de fleste av prestens funksjoner. De leder menighetens bønn, preker, utdeler nattverd, døver, forestår ekteskapsinngåelse, begraver osv. 2) Den del av kirken som ennå befinner seg i et androsentrisk samfunnssystem vil forandres fra majo-

I denne boken er det så mange lag at jeg ikke riktig vet hvor jeg skal begynne når jeg skal gi et resymé av den. Lenge trodde jeg at hovedpersonen i den, gutten Momo, fortalte historien sin til en doktor Ramon og venninnen hans, Mademoiselle Nadine, men ved ny gjennomlesning ser jeg at jeg tok feil. Det er oss han forteller til.

Nadine treffer han en dag han står og ser på et gatesirkus. Det skal liksom være fødselsdagen hans, og han gråter uten å vite om det selv. Han er — tror han — 10 år, og så alene i verden som det går an å være. Den eneste han har å holde seg til, er Madame Rosa, en slags adoptivmor, som kan dø når som helst.

Muhammed, eller Momo, som han blir kalt, har vært bortsett til Madame Rosa siden han var tre eller fire år, han vet ikke så nøyte, for han er ikke datert, som han sier. Vi treffer ham når han er fjorten. Det er altså ca. ti år av et barns liv vi blir konfrontert med, et liv så fylt av nød, sorg og smerte at en kvier seg for å ta fortellingen riktig inn over seg. Dette kan ikke være sant! Men jo, det er sant, det merkes på hele tonen. Slik kan barn ha det i verden i dag.

Se ham der han sitter i rennesteinen og tenker: det finnes ikke mat i huset, han vet ikke hvor han og resten av flokken skal få neste måltid fra, så tenker han han får bli hallik, ti-åringen. Han begynner å se seg om etter passende objekter, gatepikene har et godt øye til ham, de vil så gjerne ha noen å være glad i. Bare Madame Rosas forskrekkelse over planen hans

ritet til minoritet. Dette vil skje hurtig med den utvikling som er i gang i Sør-Europa og Latin-Amerika. 3) Samtidig vil presteembedet omstruktureres slik at det mister sitt hierarkiske preg. Den fremtidige kvinnelige katolske prest vil ikke gå inn i den nåværende presterolle.

Når disse tre betingelser er oppfylt, vil det tradisjonelle kjønnsrollemønster ikke lenger kunne opprettholdes, selv ikke den romersk-katolske kirke.

Også en oppvekst

stopper ham, det er ikke det hun har oppdratt ham til.

Tre eller fire år gammel ble Momo avlevert til Madame Rosa av en araber med besked om at han skulle oppdras som muslim. Madame Rosa er en tidligere prostituert som nå lever av å ha barn av prostituerte i pensjon.

Hvem er Madame Rosa ellers?

For å ta det siste først: hun er rosen i fortellingen, som navnet sier, et menneske tillagt så meget indre skjønnhet at det nærmer seg det heroiske, ytre sett en avdanket gammel gatepike, nær på 100 kg i vekt, når vi treffer henne langt på vei til å bli senil. 50 år gammel fant hun ut at yrket hun drev ikke var estetisk forsvarlig lenger, så ble hun altså adoptivmor for tidligere kollegers barn isteden. Hun er jøde og har vært i Auschwitz. Hvordan hun slapp levende fra det, fortelles ikke.

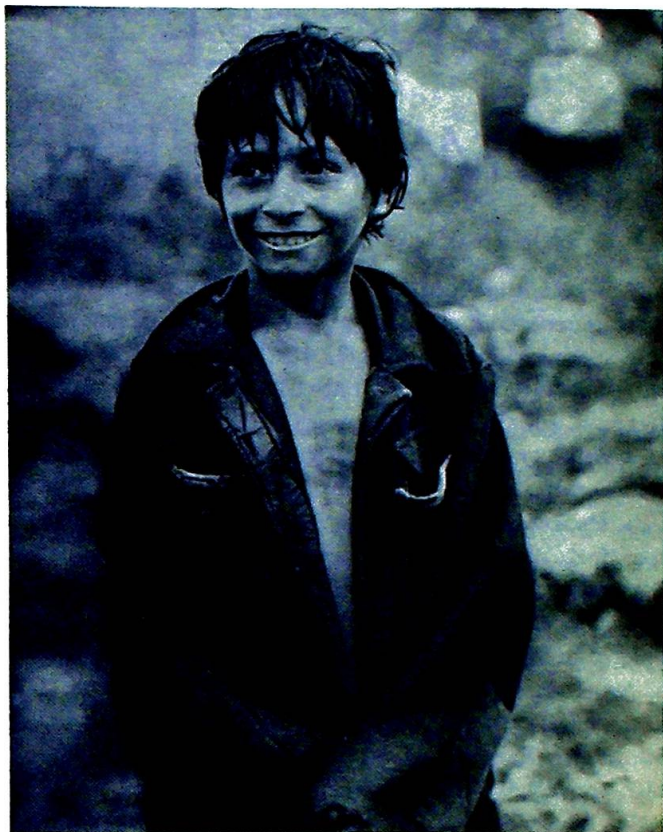
Leiligheten hun og ungene bor i — det var gjerne en seks-sju stykker av dem — var på to værelser og lå i 7. etasje i et hus uten heis. Det betydde at Madame Rosa måtte pese opp og ned alle trappene minst en gang om dagen for å skaffe forsyninger til seg og ungene, og ellers sørge for alt som skulle til når en har med barn å gjøre, og det vel og merke når en ikke har lovhjemmel for det: skaffe falske papirer bl. a. De prostituerte mistet automatisk foreldreretten til barna sine, men hos Madame Rosa var de trygge for dem. Der kunne de besøke

dem, kanskje få dem med på landet en dag når de hadde fri.

Det finnes flere originaler i fortellingen: Monsieur Hamil, en forhen-værende teppehandler, nå nesten blind, som vandrer omkring med et bind av Victor Hugos *De elendige* i hånden. Uforvarende kaller han Momo «Min lille Victor», og Momo svarer at når han blir stor skal han også skrive en slik bok, i den skal det stå alt. Om det står alt i Ajars bok, skal være usagt, det står iallfall så meget at det kan gjøre en ettertenksom.

«Wer hat uns denn aus Ton gemacht»? står det på et bilde jeg fikk til jul. Bildet er et trykk, laget etter en lerfigur, som igjen er laget av barn i en frimenighet i Tyskland. «Hvem er det som har laget oss av ler?»

Det er noe ved dette bilde som minner om Ajars bok. Figuren på det er grov, kantet, helt grotesk med sine sprikende armer og ben, barns forsøk på å gjengi noe av det mysteriøse ved livet, et hjelpeløst forsøk kanskje, men meget gripende og meget talende. Madame Rosa vet hva kjærlighet er, hva den koster, det gir

henne en nesten monumental styrke i boken. Hun er mennesket som ikke lar seg kue, tross alle handikapp: fattig, syk, alene. Da hun skjønner at hun ikke har lenge igjen, — alle vitale organer på henne er utslitt, og legen, husverten, Samfunnet, vil ha henne på sykehus, får hun Momo til å hjelpe seg å gjennomføre en plan hun listig har utklekket, brent som hun er blitt av erfaringen fra krigen. Hun har innredet et rom nede i kjelleren, hun kaller det jødehullet sitt, der har hun plassert noen utrangerte møbler. Det vil si, om det er henne selv eller Momo som gjennomfører foretagendet, skal jeg ikke si, Momo er den handlende, siden Rosa er satt ut av spillet av seniliteten. Momo vil ikke, og Madame Rosa vil ikke at hun skal havne på sykehus der de holder liv i et menneske lenge etterat livet i det egentlig er slukket. *Som en grønnsak* — er uttrykket, brukt av bokens jeg.

Når Samfunnet, representert ved lege, husvert, sykehus, kommer for å hente Madame Rosa, kan Momo fortelle dem at hun er reist til Israel,

(forts. neste side)

LANGSLET OM SKOLEN

Den offentlige skole i Norge har vært under stadig omlegning i de siste tiår. Formannen i Stortingets Kirke- og Undervisningskomité, Lars Roar Langslet, gir sin vurdering av det som er forsøkt gjennomført i en liten bok som han har gitt tittelen «Uro i skolen». Ønsket om likhet for alle elever, som førte til krav om at karakterer praktisk talt skulle avskaffes, at alle elever med forskjellig begavelse og bakgrunn skulle gå på samme skole så lenge som mulig, at barn med handicap skulle gå i samme klasse som alle andre, har ført til at skoletiden blir vanskelige år for mange barn. Siden klassene er for store til at læreren kan ta seg individuelt av hver elev, er arbeidssituasjonen også meget vanskelig for pedagogene.

Langslet gir i sin bok en fremstilling av hvordan de forskjellige refor-

mene ble vedtatt gjennomført, med fyldig dokumentasjon, som også omfatter reaksjoner fra skolefolk som ikke ble rådspurt.

Formodentlig kjenner skolefolk hele problematikken. Langslets bok er derfor trolig av særlig interesse for foreldre og andre som vil la hensynet til skolen influere stemmegivning ved valg.

Når det gjelder forslag til løsninger for å skape ro i skolen, er forfatteren like lavmælt som i resten av boken: «En ting er sikker: Nye «omfattende reformer» og «omforminger» er den dårligst tenkelige resept mot de sykdommer som i dag angriper skolen.

Hva er så min egen resept? For jeg må vel ha en, siden jeg er så sikker på at meget er galt?

Jeg tror ikke på trylleformler, heller ikke i denne sammenheng. Men

skulle jeg motvillig prøve meg på en resept, måtte det være: Lytt mer til skolens egne! De kjenner skolens problemer innenfra. De vet endel om hva som er mulig, og hva som ikke er mulig. De ser ofte behovene fremover vel så klart som mange eksperter ved skrivebordet.» (s. 99).

Lars Roar Langslet:
Uro i skolen.

J. W. Cappelen 1977.

A. F.

Også en...

(forts. fra forrige side)

familien hennes kom og hentet henne i fly.

Så får Madame Rosa dø i fred i jødeshullet sitt, på naturlig vis og med sin verdighet i behold, med Momo hos seg.

Kjærligheten mellom Madame Rosa og Momo er noe av det vakreste jeg har lest om. Hun var det styggeste en kunne tenke seg, men for ham var hun samtidig det skjønneste. Så rar kan kjærligheten være. Og den er helt bevisst. Han vil nettopp det: elske det stygge mennesket, det som er uten ytre skjønnhet, for er det ikke nettopp det som har mest bruk for kjærligheten? Det er de fattiges, på sjel og legeme, samhold vi blir ført inn i boken. Det bærer bud til velferdssamfunnets mennesker.

Det har kommet og kommer stadig bøker om ofrene for annen verdenskrig i disse årene. Parallelt med Ajars bok har jeg lest Albert Speers dagbok fra fengselet. De tilbakeblikkene Speer gir av Hitlertiden, viser med all ønskelig klarhet uvirkeligheten, det skinnliv de levde, nazitidens koryfeer, fantastieret, stormannsideene i kretsen omkring Hitler, de trodde på dem, ble revet med av løggen, disse menneskene som styrtet verden ut i elendigheten for tretti—forti år siden. Spørsmålet er hvor smittsom sykdommen har vært, hvor angrepet av uvirkeligheten, av falske verdier også vår tid er blitt. Maktbasillen, den å ville være bedre enn sin neste, kunne se ned på den som er under, krype for den som er over, er vel det typiske for nazismen. Ajars bok har ved siden av sine kunstneriske kvaliteter også et sviende angrep på nettopp det i vårt samfunn som gjør oss fremmede

for oss selv og for hverandre, på statusjaget, på de falske verdiene, på hykleriet.

Ajars bok handler om små mennesker i en vanskelig verden. Men det er lys i den. «Det må kjærlighet til» er bokens slutningsord. De kan lyde banale, slik revet løs fra sin sammenheng. Men forfatteren gir dekning for dem i sin skildring av Momo og kjærligheten hans til Madame Rosa og til ungene han deler skjebne med, og hennes til ham og dem. Derfor kan vi også tro på den happy endingen boken har — Momo finner frem til — eller blir funnet frem til av de riktige menneskene, de som ser mennesket i ham, ikke gategutten; seireren, ikke taperen.

Ajar, Émile:
Med livet foran seg; roman.
Gyldendal 1976.

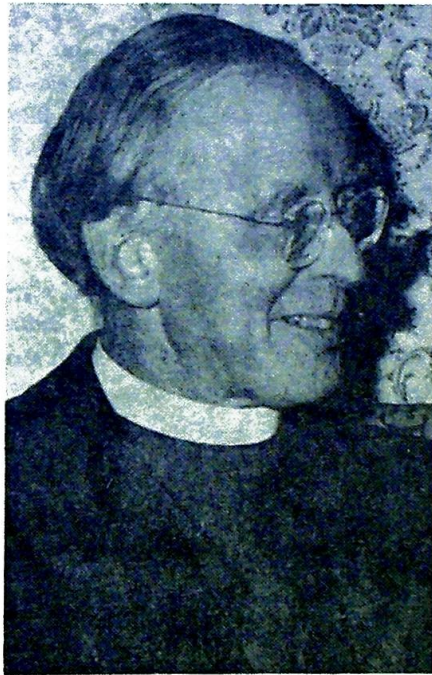

Er tiden for interkommunion mellom anglikansk og romersk-katolsk kirke kommet?

Under sitt opphold i Roma presiderte Erkebiskopen av Canterbury ved en seremoni i den anglikanske kirken i Roma, i nærvær av kardinal Willebrands. Ved denne anledning holdt Dr. Coggan en tale, hvor han anbefalte at den anglikanske og den romersk-katolske kirke skulle gå sammen om evangeliseringsoppgavene. Han avsluttet sin tale slik:

Jeg håper at månedene og årene som kommer, vil se det felles arbeid for evangelisering utvikle seg, rettet mot dem som slett ikke kjenner Evangeliet, og mot dem som bare kjenner det overfladisk.

Og her kommer vi til et spørsmål som er meget viktig, og tror jeg, meget presserende. Bak oss, har vi vel gjort arbeid. Den internasjonale anglikansk-romersk-katolske kommisjon har gjort godt arbeid og utgitt tre dokumenter om enighet om eucharistien, prestetjenesten og ordinasjonen, og om myndighetene i kirken. Man må håpe at disse vil bli studert på basisnivå, slik at det ikke blir for stor kløft mellom teologenes tanker og den alminnelige kristnes . . . Omkring oss finnes det, som jeg allerede har sagt, en verden som tviler, en kynisk verden, og ofte en skuffet verden, som leter. Kirkens Herre sender oss til denne verden med den guddommelige ordre: «Gå ut og gjør alle folkeslag til mine disipler idet I døper dem . . . lærer dem . . . Og se, jeg er med eder alle dager inntil verdens ende.» Når situasjonen er slik, stiller jeg dette spørsmålet: er ikke øyeblikket kommet når vi er nådd til en slik grad av enighet på så mange punkter som er grunnleggende for Evangeliet, at interkommunion kan oppmuntres av våre to kirkers ledere? Jeg vil gå lenger og spørre, om ikke vårt felles evangeliseringsarbeid er alvorlig svekket så lenge vi ikke er i stand til å gjøre det styrket av vår felles del-

Dr. Coggan.

tagelse i Kristi legeme og blods sakrament.

Den dag må komme, når vi sammen kneler ned for å motta av hverandre tegnet på Guds frelsende kjærlighet, og deretter gå direkte, og stadig sammen, til den verden som Kristus er kommet for å gjenløse.

«Den dag må komme», sa jeg. Mange steder i verden — og de blant dere som reiser, vet det godt — den dag er allerede kommet. Uten å vente på offisiell autorisasjon (skjønt dette gjøres med offisiell godkjenning på det lokale plan) mottar romerske katolikker den hellige kommuniens sak-

ramente av anglikanske biskopers og presters hender, og det gjensidige er også tilfelle. Jeg tror at det mer og mer blir slik, enten den offisielle godkjenning blir gitt eller ikke av de høyere instanser. Tiden — Guds tid — er den ikke kommet for å gi en slik offentlig godkjenning? Jeg tror den er det.

Jeg ber ikke om at man skal kaste et slør over problemene — det finnes problemer, og de kan ikke overses — som vi ikke er enige om. Sannheten fremmes ikke ved at man avslår å se de splittelser og uenigheter som er tilbake. Forskingen må fortsette og kirkens evangeliseringsarbeid må fortsette. Og disse to ting må gå sammen. Men jeg tror begge vil krones med hell, hvis vi kan si til hverandre: «vi vil ikke ha uorden i Guds Kirke. Vi vil at alt skal gjøres sømmelig og i god orden. Vi kan ikke være adskilt over enhetens sakramente. Vi er alle syndere som har bruk for Herrens tilgivelse og styrke. Vi vil knele ned sammen for å motta dem.»

(La Documentation Catholique, 15. mai.)

PASTOR RUDI KESSELS I STYRET FOR FORUM EXPERIMENTALE

Ungdomspresten i O. K. B., Rudi Kessels, er innvalgt i styret for Forum Experimentale. Stiftet av avdøde Olav Hillestad, arbeider dette med eksperiment-gudstjenester, som oftest finner sted i Bogstadveien Kapell i Oslo.

LØVETANNFESTIVALEN

14.—18. august arrangeres en nordisk økumenisk kulturfestival på forbunds-senteret Haugtun. Pris kr. 40,— pr. døgn. Rudi Kessels vil delta. Interesserte unge bes henvende seg til Rudi Kessels, Akersveien 5, Oslo 1.

ÅPENT BREV

(Forts. fra side 6)

Dette er grunnen til at vi skriver til Dem, Deres eksellense. Romerske kongregasjoner har gjort alvorlige feil i fortiden, hvis skade for kirken stadig erfares århundrer senere. Vi tror at vi vel kan være på samme vei igjen, og følgen av å sette preste-tjeneste på linje med maskulinitet, kan gi kirken stempelet «reaksjonær» for millioner mennesker i fremtiden. Det er vår overbevisning, at denne Erklæringen, på grunn av sin mangelfulle argumentasjon og konklusjoner, kunne føre til alvorlig urett mot katolske kvinner og undergrave Peters etterfølgers stilling i De Forenede Stater, og fortsette en oppptrevling av hans myndighet.

APPELL

Den appell vi retter til Deres eksellense, er trefoldig:

1. At disse tanker og vurderinger ved medlemmene av dette Pontifical Faculty of Theology må meddeles Den hellige far, og Kongregasjonen for Troslæren.

2. At et dokument som får så direkte følger for så mange kirke-medlemmers liv og selvforståelse for fremtiden som vanlig praksis, må forelegges biskopene, teologiske fakulteter verden over og representative grupper av dem det angår direkte. Bare etter en slik omfattende konsultasjon kunne noe så alvorlig gis autoritativ godkjennelse av de romerske Kongregasjoner.

3. Erklæringen lot spørsmålet om ordinasjon av kvinner til diakonatet stå åpent, og vi ber om at dette må bli innført så snart som mulig, og derved gi sakramental og offentlig sanksjon til tjenester som mange kvinner er blitt autorisert til å utføre innen kirken allerede, og som de utfører med så stort hell. Vi mener at utvidelsen av kirkens erfaring her ville kaste lys over den voksende innsikt i kirkens fremtidige avgjørelser og handlinger.

Vi erkjenner at disse tre punkter ikke vil gjøre slutt på diskusjonen

om ordinasjon av kvinner, men de vil tillate den å fortsette organisk innen kirkens voksende selv-forståelse. Kristi Ånds voksende innlemmelse i våre strukturer, er hva vi håper på ved dette brevet.

Ved å sende dette som et «Åpent brev», Deres eksellense, følger vi en praksis for alminnelig diskusjon som er så gammel som vår nasjon. Erklæringen er selv et offentlig dokument. De lykkønskningbrev fra mange biskoper og katolske grupper som den har forårsaket, er blitt trykt i *Osservatore Romano*, i bispedømmenes blader og i dagspressen. Disse brevene med kommentar sier to ting: (1) At vurdering er på sin plass, og (2) at denne vurderingen er offentlig. Når dette er klart, ville det skade kirken å foregi offentlig at det ikke finnes noen alvorlig motstridende mening, eller å nekte denne dissens den offentlige stemme som den annen vurdering har fått.

For det annet offentliggjør vi våre refleksjoner for å støtte dem i deres smerte, som i denne Erklæringen har lest en avgjørelse om at kvinner alltid vil ha en annenrangs rolle i kirken. Det er ingen tvil om at noen har tatt alvorlig anstøt av denne Erklæringen, av at et så avgjørende dokument kunne utstedes etter så minimal konsultasjon og med så svak argumentasjon. Kanskje dette brevet kan gi håp til noen som føler dyp urett her, og antyde at man kan være uenig uten å forlate kirken, og uten destruktiv bitterhet og gjensidig nag.

Til slutt, vær snill og forstå den dype kjærlighet til Kirken og til Kristi Stattholder som har ført til denne dissens og til dens åpne uttrykk. Det var en kvinne — Beatrice, Dante's symbol for teologi — som så godt beskrev den ånd som vi taler i: «Amor mi mosse, che mi fa parlare» (Inf. II. 72) Det er kjærligheten som har fått oss til å tale.

Deres i Kristus hengivne,
Edward M. O'Flaherty, s.j., Rektor
(fulgt av 22 underskrifter av
universitetslærere ved Jesuit School
of Theology at Berkeley.)

«Det er ikke de rettferdige, men synderne jeg er kommet for å kalle», svarer Jesus på fariseernes kritikk av hans omgangskrets. Hadde han sagt det motsatte, ville vel svært få av oss som kaller oss kristne, våget å bruke den betegnelsen på oss selv. Derfor blir jeg trist når jeg hører at enkelte mennesker, som ellers føler seg tiltrukket av kristendommen, sier at de ikke tør bruke kristenavnet på seg selv fordi de ikke opplever seg som «bra nok». Enda tristere blir jeg når andre tar avstand fra kristendommen fordi de opplever de kristne som dømmesyke mennesker og fordi de i de kristnes livsførelse ser så liten overensstemmelse mellom liv og lære.

Grunnen til at så mange mennesker vender seg bort fra kristendommen av slike årsaker, må nødvendigvis ha sammenheng med det bilde av kristendommen som våre menigheter, våre kristne forsamlinger og grupperinger gir. Vi bør være villige til selvkritikk her. For kristendommen er ikke først og fremst en lære, en samling dogmer, men en måte å forholde seg på — til Gud og medmennesker. Den oppgave Kristus har gitt sin kirke, er ikke først og fremst å forkynne, men å *elske*, ikke først og fremst å snakke, men å *være*.

De som flokket seg rundt Jesus, var ifølge evangeliene — de som ikke hadde klart seg særlig godt i konkurransen om vellykkethet i forhold til samfunnets verddivurderinger. Grunnene til det kunne være mange, den gangen som nå.

Jesus må ha virket som en magnet på plagede og ulykkelige mennesker. Ensomme mennesker, mange av dem var utstøtte på grunn av legemlig eller sjelelig sykdom, fattet håp i hans nærhet. Folk som ingen bra mennesker ville dele måltid med på grunn av deres tvilsomme moral, fant i ham en venn som forstod dem, verdsette dem og som svarte på det lengselens rop i dem som de knapt selv hadde ord til. Ingen har som Jesus vist oss det viktige i å ha oppmerksomheten rettet mot holdnings- og kroppsspråket hos oss mennesker. Og ingen er som han mester i å se den

Ser vi Hans bilde i hverandres ansikter?

Fra katedralen i Chartres: Mennesket skapt i Guds bilde.

ordløse lengsel, den tause klage, forstå den og reagere på den.

Hva var det ved Jesus som virket så sterkt på menneskene? Hva var det ved ham som gjorde at mennesker som livet hadde lammet, etter et møte med ham reiste seg til menneskeverd igjen? Det kan ikke ha vært noe annet enn den betingelsesløse kjærlighet de fornemmet hos ham. Hele evangeliet er en eneste storslagen beretning om kjærlighetens suverenitet som våpen i kampen mot all menneskelig nød. Moderne psykologisk forskning bekrefter det: Nevroser, psykoser, angst, maktbegjær, trellesinn, havesyke, — mange av våre legemlige sykdommer også —, svært meget av det som plager menneskene og som får oss til å plage hverandre, har sin årsak i en dyp og tragisk indre utrygghet. Behovet for å høre til, å være elsket og verdsett, er menneskets viktigste behov. Der dette behov ikke blir dekket, oppstår frykten med alle dens komplekse og ofte skjebnesvangre ytringsformer. Frykten er menneskenes svøpe. Og det eneste som kan drive frykten bort, er et liv i kjærlighet og sant brorskap, det liv som fra begynnelsen er vår bestemmelse og som alene har oppstandelseskrefter i seg.

Jesus Kristus har ved sitt liv, sin død og sin oppstandelse demonstrert dette for oss, — og han har gitt sin kirke på jorden den storslagne opp-

gave å være hans medarbeidere i denne kjærlighetens pilegrimsvandring gjennom menneskenes historie: «Vokt mine lam... Vær hyrde for mine får.» Han har bedt oss å være hyrder for hverandre, hyrder som ustanselig bærer hverandre tilbake fra bortkommetheten til agapemåltidet. Spesielt har han kalt sin kirke til å være hyrde for de aller mest plagede og forsvarsløse, de som han ikke bare solidariserer seg med, men på en helt spesiell måte *identifiserer* seg med. (Mat. 25, 34—40).

Vi kan ikke late som om vi ikke vet hvem de er, hvor de er. De er å møte i vårt eget hjemlige miljø, og vi ser og hører om dem i massemedia. Vi vet at millioner lider, hjemme og ute, på grunn av politisk/økonomiske systemer som er en direkte følge av kjærlighetsløsheten mellom oss. Ja, vi lider alle, kanskje mer enn vi er i stand til å være oss det bevisst, under vår bortkommethet fra Kjærligheten, fra Gud.

Men vi eier et håp: I og med inkarnasjonen, Guds inntreden i vår historie, er kjærligheten blitt en levende del av vår menneskelige virkelighet. Forutsetningen for at kjærligheten skal kunne holdes levende mellom oss og bære sine frukter i den tid menneskene lever i, er en intim tilknytning til vår frelser, bror og lærer, Jesus Kristus. Vårt håp er et liv ved ham, med ham og i ham.

Kristus lover sitt nærvær under våre gudstjenester og nattverdfeiringer. Men én typisk virkning av hans nærvær, den virkning som mest forbløffet og forarget hans samtidige på jorden, uteblir. Når så vi sist de syke, de forkomne, de narkomane, uteliggerne, de synlige sårede og undertrykte og de såkalte funksjonshemmede bestorme våre kirker slik som de bestormet ham?

Gud ble menneske! Han er ingen fjern guddom hinsides vår tilværelse som vi må filosofere oss fram til. I

(Forts. side 18)

Brev

Ungdom og tro

I nr 11 av St. Olav kommer Georg M. How med et nokså bastant angrep på ungdomsarbeidet i vårt bispedømme. Det er ikke lett å svare kort på et slikt helsides leserbrev.

How synes å gå ut fra at hele ungdomsarbeidet er skåret over generasjonskløftens og ungdomsopprørets lest — revolusjonens ånd fra 1968 . . . Våre forskjellige aktiviteter er for ham like så mange bevis på dette.

Dette er en tankekonstruksjon som How må ha bygget opp for seg selv. For å si det rett ut: dette var underlige saker! At f.eks. en ungdomsmesse skulle

være en maskert fortsettelse av barrikadene fra mai 68! . . . (for denne konklusjonen kunne man trekke etter å ha lest brevet, så ullent og svevende som det er . . .).

How siterer forskere for å påvise at «generasjonskløften» er illusorisk. Jeg føler meg ikke kalt til å være med på dette litt hysteriske og ustanselige pratet om generasjonskløften. Så langt er vi enige. Men at ungdommen er en gruppe som på mange måter er *annerledes* enn de voksne, det må ligge klart i dagen for en iakttager med vanlig gangsyn — uansett hva forskere ute i verden måtte ha funnet ut. Det er nettopp denne *annerledeshet* som rettferdiggjør en ungdomsprest på heltid, en enorm satsing av krefter (og penger), kort sagt: en egen ungdomspastoral.

Hvorvidt ungdomsarbeidet alltid lykkes er en sak for seg. Kanskje er det nettopp de som står midt oppe i det hele som har best greie på det, for de erfarer skuffelsene og nederlagene på kroppen. Men at vårt ungdomsarbeid systematisk fyrer oppunder myten om generasjons-

kløften, det er ikke korrekt. Jeg kan peke på at der hvor arbeidet har klart å skape et miljø, begrenser vennskapet seg ikke til de unge: der glir også *foreldrene* inn som en naturlig del av vennekretsen! For meg er dette prøven på regnestykket.

Til slutt et ord om «ungdomsmesser». Sett på bakgrunn av at *nye* ting alltid støter på en viss motstand (selv p. Norheims messe den gangen den kom) tør jeg påstå at ungdomsmesser etterhvert er blitt godt mottatt (også av de voksne) i alle menigheter hvor vi har hatt sanne. Alle menigheter — unntatt St. Olav i Oslo, kanskje. Grunnene til dette siste er svært kompliserte, og det vil føre for langt å utdype det her. Men én grunn må jo være den holdning How viser når han kritiserer en ungdomsmesse *før* den har funnet sted. Slikt heter på godt norsk: en fordom. Og det er vel nettopp fordommer som *skaper* klesker — om de ikke var der fra *for* av.

Rudi Kessels.

I neste nr. kommer flere reaksjoner på Georg M. How's brev.

SAMMEN

(Forts. fra side 3)

DE BLANDEDE EKTESKAPER

. . . . «En alvorlig dialog har gjort slutt på mange misforståelser og har vist at vi stadig har sammen mange ting som er dypt rotfestet i tradisjonen og det kristne ekteskapsideal, selv om viktige forskjeller er tilbake, især når det gjelder gjengifte etter skilsmisse. Vi følger med oppmerksomhet det arbeid som til nå er gjort av den felles teologkommisjon over ekteskapsteologien og anvendelsen på de blandede ekteskaper. Dette arbeidet har fremhevet nødvendigheten av troskap og av vitnesbyrdet om ekteskapsideal, som er gjort tydelig i Det nye Testamente og som alltid er lært av den kristne tradisjon. Vi har en felles plikt til å forsvare denne tradisjonen og dette ideal og de verdier som kan avledes av dem.»

GA VEIEN SAMMEN

«Hele dette samarbeidet, som må fortsette å utvikle seg og bli bredere, er det virkelige grunnlaget for en fortsatt dialog, for almen utbredelse

og verdsettelse av dennes frukter, og for at man slik skal gå mot det mål som er villet av Kristus: opprettelsen av den fulle kommunion i troen og sakramentalt liv.»

. . . . «Denne kommunion med Gud i Kristus takket være troen, dåpen og det at vi gir oss til Ham som en gave, er sentrum for det vitnesbyrd som vi avlegger foran verdens øyne, selv når vår enhet er ufullkommen. Vår splittelse hindrer dette vitnesbyrdet, det hindrer Kristi verk (cf. Evangelii nuntiandi, n. 77), men den stenger ikke alle veier som vi kan gå sammen. I bønnens ånd og i underkastelse under Guds vilje bør vi samarbeide nærmere «slik at vi allerede nå, kan vitne sammen og mer for Kristus i verden ved et felles evangeliseringsarbeid.» (Evangelii nuntiandi, n. 77).

Dette samarbeidet ført så vidt sannheten og loyaliteten tillater det, vil skape det klima hvor dialogen og den doktrinale enighet vil bære frukter. Mens vi venter på at de modnes, forblir det alvorlige hindringer, enten de nå stammer fra fortiden, eller nylig er oppstått. Mange innen begge kirker spør seg selv om de har tilstrekkelig felles tro til at den kan gi seg uttrykk i felles liv, gudstjeneste og misjon. Det er bare kirkene selv som kan gi svar på dette med sin pastorale myndigheter. Når øyeblikket er kommet, måtte dette svaret lyse i all sin glans i ånd og sannhet, uten å formørkes av fortidens fiendskap, fordommer og mistanke.»

(Sammendrag etter La Documentation Catholique.)

OBS!

OBS!

Vi ber de av våre abonnenter som ennå ikke har betalt kontingenten for 1977 om vennligst å innbetale nå.

Husk: Ekstra purringer betyr økede utgifter for bladet.

SPØRRESPALTEN

Ved frater Kjell Arild Pollestad o. p.

BARNA OG KRISTENDOMMEN

Jeg er ikke kristen, og mitt spørsmål er vel ikke akkurat «teologisk». Men jeg ville gjerne vite om man på katolsk hold tenker noe på hvordan kristendommens «sannheter» og dogmer virker på barn. Ta f. eks. alle de rystende historiene i det gamle testamentet, om hor og vold, krig og mord, eller all denne dvelingen ved Jesu lidelse. For ikke å snakke om all tale om synd og skyld. Tror du ikke at slike ting kan ha skadelige virkninger på barna? Kan virkelig troen på slike ting gjøre barn lykkelige?

Student.

Dette spørsmålet faller egentlig utenfor rammen for denne spalten og min egen kompetanse. Men siden det problemet du tar opp interesserer meg, vil jeg likevel forsøke å svare. Dog vil jeg understreke at dette ikke blir noe svar «fra katolsk hold», men bare et uttrykk for et personlig synspunkt.

Ingen av de eksempler du nevner er egentlig gjenstand for tro. Når det Gamle Testamentet skildrer «hor og vold, krig og mord», så er det rett og slett fordi alt dette hører med i et sannferdig bilde av menneskenes liv. Evangeliets skildring av Jesu lidelse er ikke mer skremmende enn avisenes beretninger om hva som foregår i stadig flere regimers torturkamre. Vi behøver ikke *tro* på ondskap og lidelse; de springer oss i øynene, og vi må forsikre oss bak høye murer hvis vi vil unngå å få kjennskap til alt det onde som omgir oss og skremmer oss.

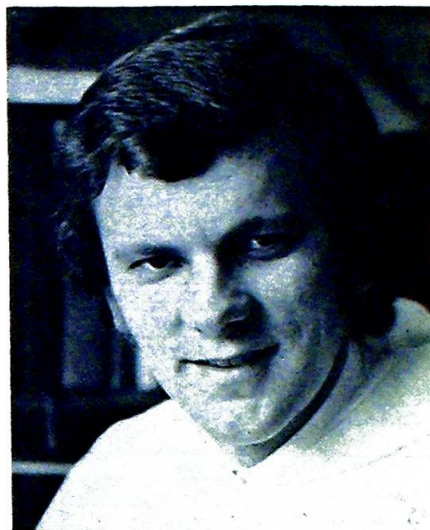
De bibelske skrifteres anliggende er blant annet å fortelle oss at denne verden ikke er noen idyll. De vil åpne våre øyne for virkeligheten slik den er. Men samtidig forsøker disse gamle skrifterne å gi en forklaring på *hvor-*

for verden er så full av ondskap, hvorfor menneskene kastes frem og tilbake mellom god vilje og onde handlinger. Roten til ulykken, sier Skriften, er at menneskeheten har vendt seg bort fra Gud, og gjort seg selv til herrer i hans sted. Dette er den egentlige synd.

Men kristendommen dveler ikke ved synden — den burde i hvert fall ikke gjøre det. All kristen forkynnelse understreker tvert imot at ondskaper og synden ikke har det siste ord, men at Gud gjennom Kristus vil føre menneskeheten tilbake til den opprinnelige enhet mellom Skaperen og dem han har skapt. Verden er Guds verden, menneskene er Guds barn, og det onde går sin undergang i møte.

I eventyrene fortelles det om tre brødre som dro ut i verden for å søke lykken. Det gikk ille med Per og Pål; de vendte begge hjem med såret selvfølelse og saltet rygg. Med Askeladden gikk det bedre. Han tok seg tid på veien, men den kronglete stien førte til lykken: Ved målet ventet prinsessen og det halve kongerike, og Askeladden levde lykkelig til sine dagers ende. Slik gikk det til dengang kongen stod i svalgangen med krone og kulemave, og de unge prinsessene satt i sine jomfrubur og ventet på djerve friere, som var villige til å trosse både hekser og troll.

I dag vet selv et førskolebarn at slike konger og prinsesser aldri har levd, og spesialpedagoger og barnehagetanter har antydning at denslags historier kan være skadelige for barnesjelen — jeg mener *barnesinnet*. Våre små fores nå stort sett med pedagogiske oppbyggelseshistorier, som skal gjøre dem til gode samfunnsmedlemmer. På et språk helt rensket for vanskelige ord får de høre om Tuteli og Tutelei, om deres mamma og den hyggelige rørliggeren som kommer på

besøk om kvelden og synger godnatt-sang. Mange vokser opp uten å høre om Askeladden som dro ut for å søke lykken, drepte det store trollet med de ni hodene, og vant prinsessen og det halve kongerike. Slottet og de mørke skogene har måttet vike for lekestuen og samvirkelaget.

Dette kan synes som en eneste lang digresjon i forhold til ditt spørsmål. Min mening er: Vi må være meget forsiktige med å lage dogmer om hvordan barn opplever det ene og det annet. Det sunneste vi vel kan gjøre er å forsøke å huske vår egen barndom. Ble vi ikke grepet av alt som virket ekte, alt som stemte med livet slik vi opplevde det i lek og drøm, alt som var rikt på farver og bilder, om det var aldri så sørgelig eller grusomt? Og kjedet vi oss ikke gresselig over alt som var moraliserende, enten moralen var at vi burde elske Jesus og lillebror, eller at mamma burde ta arbeide på fabrikken?

Problemet med den kristne forkynnelse for barna er ikke de skremmende bilder og usøte historier. Det er moralismen, denne stadige dvelen ved «å være snill». For også Kirken har sine Tuteli-historier og sitt åndelige sukkertøy, som vil lulle eller normere barna inn i en falsk virkelighet.

Jeg vil ikke dermed si at barna ikke har sans for det moralske. Når det gode seires i eventyrene, og Askeladden får prinsessen, ser barna den moralske logikk: Askeladden hjalp troll-

(Forts. side 18)

GUDSTJENESTER I HELGENE		Stille messe	Høy-messe
OSLO: <i>St. Olavs domkirke</i>	lörd.: 19.00 sønd.: 9.30 19.00	— 11.00 —	
Akersveien 1 tlf. 20 72 26 - 20 72 44			
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83	8.35	11.00	—
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neberggaten 15, tlf. 55 07 71	9.00 18.30	11.00	—
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	9.00	—	
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 212355	9.00	11.00	
<i>Lunden kloster</i> , Øvre Lunden, tlf. 212587		9.30	
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> ,	lörd.: 18.30 sønd.: 8.00	11.00	
Tyholmen, tlf. 22 209			
BERGEN: <i>St. Paul kirke</i> ,	lörd.: 19.00 sønd.: 9.00 19.00	11.00	
Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10			
<i>Vår Frue Kirke</i> , Helleveien	10.00		
<i>Florida kapell</i>	19.00		
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> ,	8.30	10.30	
Cappelsngt. 1, tlf. 83 20 19			
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> ,	9.00	11.00	
Kongensgt. 9, tlf. 11 438			
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> ,	9.00	10.45	
Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168			
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> ,	lörd.: 18.00 sønd.: 11.00		
Torvgt. 113, tlf. 23 751			
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> ,			
Haraldsgt. 21, tlf. 23 195			
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke</i> ,	9.00	11.00	
Vesterngt. 5, tlf. 22 381			
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke</i> ,	lörd.: 18.00 sønd.: 11.00		
Kirkegt. 3, tlf. 24 225			
LILLEHAMMER: <i>Mariakirken</i> ,	lörd.: 18.00 sønd.: 10.00	10.00	
Weidemannsgate 3 A, tlf. 52 550			
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> ,	9.00	11.15	
Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85			
MOSS: <i>St. Mikals kapell</i> ,	—		
Ryggeveien 24, tlf. 41 0138			
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> ,	8.30	11.00	
Sverresgt. 26, tlf. 50 793			
STABEKK: <i>Maria kirke</i> ,	8.30 19.00	10.45	
Nyveien 17, tlf. 53 77 35			
<i>Eikeli kirke</i> , Veståsen 20, tlf. 24 25 69		9.30	
STAVANGER: <i>St. Svithuns kirke</i> ,	8.30 9.30	10.45	
Dronningens gt. 8, tlf. 25 534			
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> ,		11.00	
Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949			
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i>	8.45 19.00	11.00	—
Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården, tlf. 21 214			
<i>St. Elisabeths hospital</i> , Ila, tlf. 21 670 ..	6.15	—	
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke</i> ,	8.00	11.00	
Flintegt. 5, tlf. 72 779			
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke</i> og <i>St. Eysteins sykehjem</i> , Jernbanegt. 29		11.00	
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> ,	8.30	11.00	
Parkveien 23, tlf. 51 467			
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> ,	8.30	11.00	
Norgesund, tlf. 37 558			
TROMSØ: <i>Vor Frue kirke</i> , Storgt. 94 Biskopen og prestegården, tlf. 3604	19.30	11.00	
<i>St. Elisabethsostrene</i> , Mellomveien 47, tlf. 81 783	8.00	—	
BODØ: <i>St. Eysteins kirke</i> ,	8.15	10.30	
Hernesveien 22, tlf. 81 487			
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke</i> ,	19.00 8.00	11.00	
Salsgt. 52, tlf. 11 447 (I. VII—31. VIII St. Elisabeth Institutt, tlf. 11 392)			
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> ,	8.00	10.30	
Skolegt. 4, tlf. 61 501			
NARVIK: <i>Kristi Kongekirken</i> ,		18.30	
Håreksgt. 82			
SELFORS: <i>Vår Frelsers kirke</i> ,		11.00	
Skipper Nilsensgt. 21, tlf. 52 072			

Av pressen

DR. COGGAN'S ROMA-PREKEN FORÅRSAKET SJOKKBØLGER

Av Norman St John-Stevas.

Dr. Coggan handlet kanskje ikke etter de varsomme Vatikan-tradisjoner da han stilte spørsmålet om interkommunion mellom katolikker og anglikanere så åpent og så skarpt i sin preken i den anglikanske kirken St. Paul i Roma i forrige uke, men han ydet en større økumenisk tjeneste ved å fokusere den offentlige og teologiske opinion mot problemet.

Målet for alle samtaler og diskusjonene som har funnet sted mellom katolikker og anglikanere etter den revolusjonen som Johannes XXIII var opphavet til, er enhet mellom de to kirkene.

Dette er en lang og tung vei, og det ville være meningsløst å påstå at kirker som har vokst hver for seg i over 400 år plutselig kunne bli gjenforenet uten videre ved gode hensikter eller endog ved velvillige handlinger.

Vanskelighetene og hindringene er store, men når vi søker å komme over dem, kan vi stole på Jesu eksplisitte bud om å skape enhet, og på kraften i hans nåde og hjelp. I denne ramme kreves fornuftig og effektiv handling.

Et skritt på veien til gjenforening er interkommunion mellom de to kirker, noe som offisielt ikke foreligger for øyeblikket. Likevel er det sant, som Erkebiskop Coggan sa i sin preken, at enkeltpersoner i begge kirker går til alters i den andre.

Jeg vet ikke hvor utbredt slik praksis er, og jeg tør påstå at Erkebiskopen heller ikke vet det, men at det har forekommet og forekommer tviler jeg ikke på, skjønt jeg ikke tror at det er utbredt.

Disiplinen er forskjellig på dette punktet i de to kirkene, og som jeg forstår det, er den mer fleksibel i den anglikanske kirke.

Døpte kristne som ikke er medlemmer av den anglikanske kirke, kan motta nattverd hos anglika-

nerne, men hvis det blir en vane, bør den lokale prest se om deres praksis kan bli regularisert ved at de kan slutte seg til den anglikanske kirke.

For katolikker er den offisielle holdning strengere, og mens anglikanere kan motta nattverden av katolske prester i nødsfall, anerkjennes ikke offisielt at katolikker mottar sakramentet av anglikanere.

Likevel hender det (skjønt ikke så ofte, tror jeg) at katolikker, især de som er opptatt av økumenisk arbeid, blir trette av å vente på offisielle forandringer og tar ansvaret i egne hender og mottar nattverden fra prester i andre kirker.

Mens hastverk er uønsket i kompliserte saker, er dorskhet uønsket også, og Erkebiskopens ord i Roma skulle ha til følge at de som er opptatt med denne form for økumenisk aktivitet får en sterkere følelse av at det er preserende.

Kunne ikke veien frem være å tillate interkommunion av og til? Eucharistien er tegn på enhet, og det ville være falskt å bruke tegnet som normal praksis før det er opprettet en virkelig enhet i tro og prestetjeneste.

Likevel er kommunionen også et middel til enhet, og det er ikke noe inkonsekvent i å ty til det under ekstraordinære omstendigheter, og samtidig hevde at regelmessig interkommunion først kan komme på et senere stadium i utviklingen.

Således kunne mottagelsen av hverandres sakramenter tillates i anledning en økumenisk konferanse eller et bryllup mellom en anglikaner og en katolikk. Det er ingen grunn til at det ikke skulle kunne gis en dispensasjon i dette sistnevnte tilfelle, og såvidt jeg forstår er det allerede gjort i fortiden.

Når alt kommer til alt har ekteparet skapt et felles liv i alt som er viktigst, de har knyttet sine liv sammen i en sakramentell enhet, hvorfor skulle de så ikke ha lov til å dele nattverden av og til?

Jeg tror at tiden nå er moden for et slikt skritt. Det må komme på et tidspunkt, om ikke den økumeniske bevegelse skal miste sin kraft og bli en blindgate.

De felles katolsk-anglikanske teolog-kommisjoner om prestetjenesten og Eucharistien har nådd

bred enighet. Mens disse ikke kan gå for fullstendig offisielle konklusjoner, er de ikke fullstendig private heller.

De representerer et stadium på veien til full forening, og det jeg foreslår her betyr et skritt til.

Det vil utvilsomt komme innvendinger mot forslaget fra teologer og andre, men det vil også komme støtte.

Hele saken skulle gjennomdiskuterer. En av svakhetene ved de nåværende samtaler er at de for

Oslo Katolske Bispedømme søker resepsjonist på deltid til resepsjonen og sentralbordet i Akersveien 5, Oslo. Samtidig søkes hjelp til rengjøring av St. Olav kirke og noe husarbeide. Jobbene kan kombineres på heldag. Lønn etter avtale. Henvendelse: Søster Pia Verhagen, Akersveien 5, Oslo 1.

Benytt ferien til å lese litteratur De ikke har tid eller ro til å lese ellers i året! Eller lytte til god musikk! Eller begge deler. Og bøkene får De hos oss. Platene også.

Vi ønsker alle våre utenbys kunder velkommen inn når de er i Oslo i sommer. Foruten bøker og plater har vi ikoner, kors, krusifiks, og annen religiøs kunst, kort, lys og røkelse.

*

Vi anbefaler bl. a.:

v. Doornik: Frans av Assisi — En profet for vår tid, kr. 37,—.

P. Rieber-Mohn: Menneske først — Kristen så, streiftog i Evangeliet, kr. 50,—.

Stinissen: Den indre bønnens vei, kr. 22,—.

*

Engelske bøker:

Merton: Contemplative Prayer, kr. 19,—.

» No Man is an Island, kr. 30,50.

» Thoughts in Solitude, kr. 18,50.

» The New Man, kr. 30,50.

Tilmann: The Practice of Meditation, kr. 30,50.

K. Rahner: Prayers for Meditation, kr. 18,50.

J. A. Jungmann S.J.: The Early Liturgy, kr. 36,50.

Jacques Loew: Face to Face with God, kr. 24,—.

*

Franske bøker:

Maitre Eckhart: Sermons, kr. 44,50.

» Les Traités, kr. 35,—.

Saint Jean de la Croix: La montée du Carmel, kr. 20,—.

Hilda Graef: Histoire de la mystique, kr. 14,—.

Petite Philocalie de la prière du cœur, kr. 15,50.

G. Casaril: Rabbi Simeon Bar Yochai et la Cabbale, kr. 21,50.

J. P. Bonnes: David et les psaumes, kr. 21,50.

Solange Lemaître: Râmakrishna et la vitalité de l'hindouisme, kr. 21,50.

*

APNINGSTIDER f.o.m. 11/7 t.o.m. 20/8:

Kl. 10—14, lørdager kl. 10—13.

OBS! Forretningen har sommerlukning i tiden: 18/7—30/7.

ST. OLAV BOKHANDEL A/S
Akersveien 5, Oslo 1. Tlf. 20 72 48

en stor del er begrenset til fagteologer, men hvis teologene fortsetter med sine diskusjoner uten å trekke inn andre, vil de befinne seg i en økende isolasjon, og hvordan kan de være sikre på «sensus fidelium» under slike forhold?

Dr. Coggan har med sin preken brakt alle disse tingene i fokus. Tingene kan aldri mer bli som før. Kanskje er det derfor at det meldes at sjokk-bølger gikk gjennom Vatikanet.

Hvis vi svarer konstruktivt og med bønn på denne «dulten», kan Dr. Coggan's besøk hos Paul VI bli like epokegjørende som hans forgjenger Dr. Fisher's hos Johannes XIII.

(Catholic Herald, 6. mai 1977.)

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Dominikus kirke	}	Oslo
Lunden kloster		
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem		
Sta. Katarinahjemmet		
St. Olavs kirke		
Bispegården	}	Arendal
St. Joseph's Institutt		
Vor Frue Hosp. Nerveavd.		
St. Franciskus Kirke	}	Bergen
St. Franciskus Hosp.		
St. Pauls Kirke	}	Hønefoss
Vår Frue Kirke		
Marias Minde	}	Lillestrøm
St. Franciskusøstrenes Moderhus		
Øyenklinikken	}	Tromsø
St. Josephs Hosp., Drammen		
St. Torfinns Klinik, Hamar	}	Trondheim
St. Elisabeth Inst.		
St. Mikals Kirke	}	Tønsberg
St. Mikals prestegård		
St. Theresia Hosp.	}	Tønsberg
St. Franciskus Hosp.		
St. Magnus Kirke	}	Tønsberg
St. Magnus presteg.		
St. Elisabeths Hosp.	}	Tønsberg
Vår Frue Kirke		
Bispegården	}	Tønsberg
St. Olavs Kirke, Bispegården		
St. Olavs Kirke	}	Tønsberg
St. Olavs Prestegård		
St. Olavs Klinik	}	Tønsberg

Ved bestilling av olje:
Oslo 19 12 00 - Service 19 12 20

FREDRIKSTAD

EDVARDESEN & NORHEIM A/S

Autorisert installatør
Radio og Elektrisk utstyr

Tlf. 11 220 - Fredrikstad

SPØRRE- SPALTEN

(Forts. fra side 15)

kjerringa som hadde stått i hundre år med nesa i en hoggestabbe. Men de trenger ingen oppbyggelsespreken i den anledning, og de vil gjerne også oppleve det ondes nihodede angrep.

Mangt og meget i de bibelske be-
retninger kan minne om folkeeven-
tyrene. Vi kan bare tenke på «Aske-
ladder» som Josef eller David. Den
levende og frodige fortelling er det
viktigste redskap også i den kristne
forkynnelse. Men det særegne for de
bibelske fortellinger er at gjennom
dem åpenbarer Gud seg som all god-
hets kilde. Hans kjærlighet til men-
neskene er så stor at selv om Per og
Pål vender tilbake fra livets kamp
med saltet rygg, så blir de mottatt i
Faderens åpne armer. Kanskje er
dette en «moral» som barna lettere
enn noen andre kan gripe, for den
bygger ikke på engstelig moralisme,
men på tillitsfull hengivelse. Og dog
— den krever kjennskap til livet slik
det er. Det var det vi burde gi dem.

Ser vi Hans...

(Forts. fra side 13)

og med inkarnasjonen har hvert ene-
ste menneske fått en sakramental
betydning. Ser vi hans bilde i hver-
andres ansikter? Tar vi imot de aller
mest hjelpeløse, de dypest plagede
blant oss, slik som han ønsker det,
ikke først og fremst for å ta oss av,
men for å ta imot? Ta imot hans
velsignelse og spesielle nærvær gjen-
nom dem.

Jeg er redd for vår hang til å in-

BERGEN

1/8 Kr. Madsens Bok- og Papirhandel

Bryggen 5 - Loppen - Telefon 11 482

BERGEN

HOPSDAL & DAHL A/S

Aut. Installatør, TV-, Radio-
og Utstyrsforretning

TORNØEGARDEN - BERGEN

K. & J. SOLHEIM

Kjøtt - Pålegg - Delikatesser
Egen Pølsefabrikk

Tlf. 99 016 Bergen
Solheimgt. 25

ERLING KRAGE A/S

PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen

Telefon central 14 110 Telegramadresse: «Kjell»

FORSIKNINGSAKTIESELSKAPET LIVSFORSIKRINGSELSKAPET
VESTA HYGEA

MED TANKE PÅ FREMTIDEN

Eches Færrehandel's

NYGÅRDSGT. 19

tellektualisere budskapet. Jeg er redd
for at vi blir så religiøse og este-
tiserende i vår kultus at vi mister
fotfeste i evangeliens jordnære vir-
kelighet.

Vi er alle forskjellig utrustet og
plikter å bruke de evner vi er utrus-
tet med i fellesskapets tjeneste. Som
en hjelp til å utvikle oss maksimalt
— og også på grunn av våre men-
neskelige begrensninger — er det vel
ikke til å unngå at vi i våre privatliv
innretter oss eksklusivt, i betydning-
en avgrenset. Men som kristen stor-
familie tilhører vi hele tiden en annen
og større dimensjon. Denne storfam-
ilie skulle ha sin helt spesielle møn-
string under våre gudstjenester og
nattverdfeiringer — til oppbyggelse
innad og samtidig som et vitnesbyrd
utad. Har vi mangfoldet for øye når
vi åpner kirkedørene til samling? Og
har vi i tankene den revolusjonerende
omvurdering av våre verdier som

fremgår av Bergprekenens saligpris-
ninger?

Kan det tenkes at så mange av de
lidende, som står Jesu hjerte så nær,
uteblir fra vårt kristne fellesskap for-
di vi som kirke i så stor grad nøler
med å være det som vi av kirkens
herre er kalt til å være: De fattiges
fellesskap. Favn for den lidende bror.

ERIK GUNNES SØKER PROFESSORAT

Dr. Erik Gunnes er blant søkerne
til professoratet i allmenn kirkehistorie
ved det teologiske fakultet ved Universi-
tetet i Oslo. Professoratet ble ledig da
Einar Molland døde ifjor.

De andre søkerne er lektor dr. theol.
& philos. Oscar Bernhard Garstein, dr.
philos. Ingun Margaretha Montgomery,
dosent Alf Tergel, Uppsala, og universi-
tetslektor Knud Ottosen, Århus.

Dr. Gunnes er katolikk. Det er luthersk
konfesjonsplikt ved Universitetets teo-
logiske fakultet, men kirkedepartementet
kan dispensere fra denne.

Nyheter

OVERRASKELSE I VATIKANET OVER DR. COGGAN'S ERKLÆRING OM INTERKOMMUNION

Embetsmænd i Vatikanet har uttrykt overraskelse over ærkebiskoppens erklæring. I sekretariatet for de kristnes enhed sier man, at Coggan ikke har taget alle de katolske betænkeligheder i denne sag med i betragtning, og at det slet ikke går an at henvise til en åbenbar praksis på dette område i enkelte kirker. Den katolske kirke er ikke indstillet på fælleskommunion. En væsentlig hindring er det endnu uafklarede spørsmål om præstevielsens gyldighed i den anglikanske kirke.

Noget offisielt katolsk svar på ærkebiskop Coggans erklæring er ikke fremkommet under dennes besøg i Rom. . . .

(Katolsk Orientering)

NY KATOLSK PRÆST I DANMARK

HILLERØD: De katolske menigheder i Birkerød, Hillerød og Hørsholm får fra pinse endnu en præst. Det er Hans Esmark, der pinselørdag om eftermiddagen præstevies i Sankt Knud Lavard kirke i Lyngby af biskop Hans L. Martensen. Pinsedag læser den nye præst sin første messe på Nordvanggård, Bistrup ved Birkerød. Hans Esmark er oprindelig uddannet snedker. I efteråret 1976 sluttet han fem års teologiske studier i Frankfurt am Main og har siden deltageret i det katolske menighedsarbejde i Nordsjælland.

(Kristelig Dagblad)

500 KATOLSKE PRÆSTER I KINA

KINA: Vatikanets sekretariat for ikke-kristne lande meddeler, at der endnu er over 500 katolske præster i Kina. Men de har ikke tilladelse til aktiv præstetjeneste. Af de katolske biskopper, der var bispeviet før 1954, er der vist nok 10 i live, men nogle af dem har siddet i fængsel siden 1958. Dem har man i årevis ingen direkt forbindelse haft med. (KIA).

(Kristelig Dagblad)

ST. HALLVARD-GUTTENE PÅ TURNÉ TIL USA.

St. Hallvard-guttene som i år kan feire sitt femtenårsjubileum, skal i sommer for første gang besøke USA. Under ledelse av dirigenten, Øistein

OSLO

Galligani

Gaver, Pryd- og brukskunst
Med tre forretninger i sentrum.
Vika Terrassen — Stortingsgt. 22 — N. Slottsgt. 25

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Filser - Linoleum
Tapeter - Farvehandelvarer
Kjøkkenutstyr

THIIS & CO. A

Haakon VII's gt. 1, Oslo
Sentralbord 41 77 30

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

Allslags snekkerarbeid utføres
REIDAR MYRVOLD & SØN

Glads vei 23, Grefsen
Tlf. 21 18 32

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Privat 55 77 87 - 69 43 72
Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

MALERMESTER
utfører allslags maler- og tapetserarbeid

Georg og Otto Foerster

Tlf. 21 69 06

NEBB
Stedet for alt elektrisk
ØVRE SLOTTSGATE 8, OSLO

RUSTFRITT STÅL

Spesialforretningen i
RUSTFRIE STÅLARTIKLER
KNUT JUUL CHRISTIANSEN
Stortings pl. 7 — Oslo 1

Telefon
(02) 33 36 24
33 55 25

Telegr.adr.:
Rustfrilknut

SUNDE & LIE
RØRLEGGEBEDRIFT A/S

Ulvenveien 89 - Oslo 5 - Tlf. (02) 33 72 70/67 77 84

Vogt reiser koret på en turné som vil omfatte ti stater i øst og i midt-vesten, samt en «fransk visitt» over grensen til Canada. Turnéen skal vare i 32 dager og guttene gir etter planen

22 konserter. Arrangementet er lagt opp i samarbeid med kirker, universiteter, det amerikanske forbund av guttekor, samt foreningen Søner av Norge.

film:

«NETWORK»

The medium is the message, sier en amerikansk samtidskritiker — «meddelelsesmidlet blir budskapet». TV og radio, for ikke å snakke om presse og film, får en selvstendig eksistens, ikke som formidler av kunnskap og mening, men som direkte suggereende kraft på godt og ondt. Svært ofte på ondt.

Denne filmen, godt belønnet med Oscars, har vært månedlang suksess i hjemlandet og er vel verd et besøk også i Norge. Ganske kort fortalt handler den om en TV-kjendis som en dag får sparken, og som reagerer med å fortelle sine seere at neste mandag vil han skyte seg en kule for pannen, for åpent kamera. Etter en kort betenkningstid gir selskapet ham en sjanse til: han skal få lov å forklare sitt publikum at han selvfølgelig ikke mente noe så drastisk, at han var trett og stresset og ute av seg. Denne sjansen benytter han til å skjelle ut alt som TV heter, og lager dermed en ny skandale. Skandale? Nei, tvertimot viser det seg at folk over hele landet skrur på programmet hans, han er blitt trekkplastret over alle trekkplastre, og

han får sitt eget show. Seerundersøkelser viser at amerikanerne elsker dommedagsprofeter. Så viser det seg også at denne oppriktighetens og lidenskapens tordengud kan manipuleres — TV-selskapets kyniske ledelse finner at han er et utmerket middel til å føre folk bak lyset. Sannhetsvitnet blir løgnens medium, inntil statistikken viser at han ikke lenger er noe trekkplaster, hvoretter han blir likvidert — ironisk nok for åpent kamera. Det er godt show...

Underveis har filmen også rukket å ta med en nokså banal kjærlighets-historie, med det forsonende komiske innslag at kvinnen, som er TV-programredaktør, overhodet ikke kan tenke eller snakke i annet enn TV-klisjeer, ikke engang i sengen. Vi har også fått en rekke avslørende fremstillinger av den bunnløse kynisme som behersker TV — i alle fall i U.S.A.

Det som har gjort anmelderen noe betenkt er en inngrodd mistillit til storkapitalistiske massemedia. Når Hollywood investerer i en stjernefilm som skal rive masken av TV-indu-

strien, så kan man lure på hvem som er hederligst av to tjuer på en mar-ken. Kanskje en del kynisme er skjult bak filmens opplagte overdrivelser: nettopp ved å smøre så tjukt på skaper man hos folk den forestilling at SÅ ILLE er det naturligvis ikke. Men sannheten tør være at det er nokså ille — det er nok å minne om at en så tvers gjennom uhederlig person som eks-president Nixon fikk anledning til å tjene millioner på å forsvare sine politiske misgjerninger i en TV-serie nylig.

Vårt eget statlige monopol på Marienlyst er for all del ikke hevet over kritikk, men hva et privat TV-selskap, avhengig av reklameinntekter, kan finne på å produsere får vi være glad at vi er forskånet for å oppleve. Det kan være filmens budskap til oss: en kraftig advarsel mot det som KAN skje i privat TV-regi.

En innvending har anmelderen når det gjelder rollene: Faye Dunaway var god som den kvinnelige programredaktøren, men ikke god nok til en Oscar.

Per Bang.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaksjon: f. Arne Fjeld (ansv.) og Marianne Gunnarsjaa

Faste medarbeidere: f. Kjell Arild Pollestad, Per Bang

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 70 pr. år.

Kr. 35 1/2 år. Utlandet (ikke Skandinavia) kr. 80.

Annonser: 10 dager før utg.dagen. 24 nr. årlig. - Postgiro: 20 46 480